

Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2009

Fastsatt av Skattedirektoratet 17. desember 2009 med hjemmel i lov av 13. juni 1980 nr 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 7-1 og Finansdepartementets delegeringsvedtak av 22. januar 1982.

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)	3
§ 1-1 Formuessatser	3
§ 1-1-1 Bolig-, fritidseiendommer og andre faste eiendommer utenfor virksomhet	3
§ 1-1-2 Private biler/motorsykler/snøscootere	3
§ 1-1-3 Campingvogner	4
§ 1-1-4 Lystfartøy	4
§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt	4
§ 1-1-6 Festetomter til bolig- og fritidsformål	4
§ 1-2 Inntektssatser	4
Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere	4
§ 1-2-1 Kostbesparelse	4
§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands	4
§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands	5
§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting	5
§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet	5
§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.	5
§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket	6
§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del	6
§ 1-2-9 Utstyrgodtgjørelse til idrettsdommere	6
§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.	6
Verdsettelse av naturalytelser	6
§ 1-2-15 Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil	6
§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold	7
§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff	7
§ 1-2-18 Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord-og skogbruk	7
Verdsettelse av særskilte ytelser	7
§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester	7
§ 1-2-21 Drikkepenge/Tips	7
Avkastning av kapital	8
§ 1-2-30 Fordringer	8
§ 1-3 Fradragssatser	8
Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet	8
§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn	8
§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn	8
§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.	8
§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold	8
§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet	8
§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted	8
§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter	8
§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet	8
§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn	8
Reiser mellom hjem og fast arbeidssted	9

§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet	9
Forskjellige arbeidskostnader mv.	9
§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke	9
§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere	9
§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører	9
§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur	9
§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.	9
§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet	9
§ 1-3-26 Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)	9
Andre kostnader	9
§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag	9
§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere	9

Kapittel 2. Innenfor virksomhet 10

§ 2-1 Formuessatser	10
§ 2-1-1 Næringseiendom	10
§ 2-1-2 Driftsløsøre	10
§ 2-1-3 Innkjøpt varelager	10
§ 2-1-4 Tidsbegrensede rettigheter	10
§ 2-1-5 Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.	10
§ 2-1-6 Kapitaliseringsfaktor	11
(§ 2-2 Inntektssatser)	11
§ 2-3 Fradragssatser	11
§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet	11
§ 2-3-2 Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)	11
§ 2-3-3 Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole	12
§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten	12
§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet	12
§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader	12
§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere	12

Kapittel 3 - Spesielle verdsettingsregler og satser for primærnæringene..... 13

§ 3-1 Formuessatser	13
§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer	13
§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer	13
§ 3-1-3 Bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål	13
§ 3-1-4 Varelager, buskap og oppdrettsfisk	13
§ 3-2 Inntektssatser	16
§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.	16
§ 3-2-2 Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd	17
§ 3-2-3 Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk	17
§ 3-2-4 Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk	17
§ 3-2-5 Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett	18
§ 3-2-6 Verdi av uttatt brensel fra egen skog	18
§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen	18
§ 3-2-8 Definisjon av ”tre normalårsverk” i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 10-42-3 ”Om overføring av skjerming mellom virksomheter”	18
§ 3-3 Fradragssatser	18
§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining.	18
§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere	18
§ 3-3-3 Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett	18
§ 3-3-4 Fradrag for førkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring	18
§ 3-3-5 Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring	18

Vedlegg 1 19

Vedlegg 2 25

Div. satser 25

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)

§ 1-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i den enkelte paragraf nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 1-1-1 Bolig-, fritidseiendommer og andre faste eiendommer utenfor virksomhet

Hvis ikke annet fremgår av reglene nedenfor, skal likningsverdiene for bolig- og fritidseiendommer utenfor virksomhet (herunder i boligselskap) for inntektsåret 2009 heves med 10 prosent i forhold til inntektsåret 2008. Om festetomter, se § 1-1-6.

Har en bolig- eller fritidseiendom steget i verdi fra 1. januar 2009 pga. påkostninger mv., kan likningsverdien likevel heves utover denne satsen. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene.

Likningsverdien for andre faste eiendommer utenfor virksomhet, herunder ubebygde tomter, skal ikke heves.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Bestemmelsene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av nybygde bolig- og fritidseiendommer skal likningsverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi. For andre faste eiendommer utenfor virksomhet skal likningsverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Etablerte likningsverdier som overstiger 30 prosent av markedsverdien for bolig- og fritidseiendommer og 80 prosent for andre faste eiendommer utenfor virksomhet, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til henholdsvis maksimalt 30 prosent og maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi.

§ 1-1-2 Private biler/motorsykler/snøscootere

Private biler/motorsykler/snøscootere verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepriis ved registrering som ny:

Registreringsår som ny

2009	75 prosent
2008	65 ”
2007	55 ”
2006	45 ”
2005	40 ”
2004	30 ”
2003	20 ”
1994 t.o.m 2002	15 ”
1980 t.o.m 1993	1000 kr

Årsmoell 1979 eller eldre anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsværdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1-1-3 Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepris som ny etter skalaen i § 1-1-2.

§ 1-1-4 Lystfartøy

Båt med antatt salgsv verdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50 000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Salgsv verdien kan i utgangspunktet settes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsv verdi.

§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre (unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy, som omfattes av bestemmelsene ovenfor) kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1 000 000 settes likningsverdien til 10 prosent = kr 100 000

Av de neste kr 400 000 settes likningsverdien til 20 prosent = kr 80 000

Av det overskytende regnes 40 prosent.

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Båt, unntatt lystfartøy som nevnt i § 1-1-4,

som ikke er forsikret, eller

som er særskilt forsikret (dvs ikke inngår i en ordinær innbo- eller løsøreforsikring),

holdes utenfor verdsettelsesberegningen ovenfor. Er båten særskilt forsikret, kan den vanligvis verdsettes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsv verdi.

Formue som faller inn under § 1-1-5, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100 000.

§ 1-1-6 Festetomter til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av bortfesters krav på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-6.

Fester har krav på fradrag for beregnet festeavgift. Gjeldsfradraget beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-6.

§ 1-2 Inntektssatser

Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere

§ 1-2-1 Kostbesparelse

Har arbeidstakeren under pendleropphold fri kost eller får kost dekket etter regning, verdsettes kostbesparelsen til kr 76 per døgn. Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining på tjenestereise, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelsen. Der satsene under § 1-2-2 og § 1-2-3 anvendes, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelse, da dette er tatt hensyn til i satsene.

§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands

Når godtgjørelse for kost på tjenestereiser med overnatting eller opphold utenfor hjemmet er utbetalt med inntil:

kr 560 per døgn for skattytere som har bodd på hotell mv., og skattyter i tillegg selv betaler frokosten

kr 281 per døgn for skattytere som har bodd på pensjonat mv. hvor de ikke kan stille noe mat selv, heller ikke frokost og aftens eller

kr 182 per døgn for andre skattytere som bor på hybel/brakke med kokemuligheter (privat overnatting),

kan det med de reservasjoner som følger nedenfor, legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt noe overskudd. Forutsetningen er at skattyteren må dekke de reelle kostnader til kost selv, uten subsidiering mv.

fra arbeidsgiver eller annen oppdragsgiver. Småutgifter og tillegg for kostbesparelse er inkludert i alle satsene ovenfor.

Godtgjørelse etter de to høyeste satsene anses bare medgått fullt ut når skattyter kan legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat. Ved manglende legitimasjon benyttes laveste sats.

Godtgjøres det at det ikke er forsvarlig og/eller hensiktsmessig - bl.a. sett i forhold til krav til hygiene mv. - å tilberede frokost eller aftens på oppholdsstedet, kan pensjonatsatsen benyttes.

Er godtgjørelsen utbetalt med høyere satser enn nevnt ovenfor, vil merutbetalingen være skattepliktig med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 60 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Natt tillegg utbetalt for tjenestereiser med inntil kr 400 per døgn og i samsvar med legitimasjonskrav i statlig særavtale, anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Dokumenterte faktiske losjiutgifter for tjenestereiser som overstiger kr 400 anses ikke å gi skattepliktig overskudd når faktiske losjiutgifter dokumenteres. Utbetales et høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Den framlagte legitimasjon må være i samsvar med Skattedirektoratets forskrift av 22. november 1999 nr. 1160 § 6-13 om krav til legitimasjon vedrørende fradrag for merkostnader til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands

Utbetalt kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting eller ved opphold utenfor hjemmet kan godkjennes som medgått inntil satsene etter statens utenlandsregulativ for vedkommende land, når skattyteren gjennom reiseregning legitimerer å ha bodd på hotell.

Kan skattyteren ikke legitimere å ha bodd på hotell, legges innenlandssatsene for pensjonat eller hybel/brakkemv. i § 1-2-2 til grunn.

Dokumenterte faktiske losjiutgifter for tjenestereiser anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Utbetales et høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Satsene for kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fom 29. døgn ved lengre sammenhengende opphold på ett sted.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 80 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Se vedlegg 1 som viser satser for kostgodtgjørelse for statstjenestemenns tjenestereiser i utlandet.

§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting

Når det ytes kostgodtgjørelse etter statens satser eller lavere satser på tjenestereiser som ikke medfører overnatting, anses dette ikke å gi skattepliktig overskudd. Kostgodtgjørelsen må være utbetalt i samsvar med de øvrige vilkår som framgår av særavtale for reiser innenlands for statens regning. Overstiger godtgjørelsen statens satser, vil merutbetalingen utgjøre et skattepliktig overskudd med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Se vedlegg 2 for vilkår og satser.

§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet

Er godtgjørelse til kost for langtransportsjåfører for kjøring i utlandet utbetalt med inntil kr 300 per døgn, kan det normalt legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt overskudd. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

Bilgodtgjørelse etter statens satser er skattefri, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-15-8.

Bilgodtgjørelse som overstiger statens satser vil gi et skattepliktig overskudd.

Ved overskuddsberegningen skal godtgjørelsen sammenholdes med følgende satser:

For de første 9 000 km i inntektsåret: kr 3,50 per km (kr 3,55 pr. km)

Over 9 000 km: 2,90 pr. km (2,95 per km)

(Tallene i parentes gjelder ansatte med arbeidssted i Tromsø.)

I utlandet er satsen kr 3,50 per km uansett kjørelengde.

Kravene til legitimasjon i skattebetalingsforskriften av 21.12.2007 nr 1766 § 5-6-12 sjette ledd, om fritak for forskuddstrekk, gis tilsvarende anvendelse her.

Har skattyter fått tillegg etter statens satser for passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 0,75 per km per passasjer. Når skattyter har fått særskilt tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 0,80 per km. Mottas godtgjørelse for å ta med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 0,60 per km (f. eks tilhenger).

En skattyter som kjører minst 6 000 km i tjenesten årlig, kan kreve å bli lignet etter regnskap. Samme likningsmåte må da fastholdes for en og samme bil, bl. a. av hensyn til avskrivninger og den skattemessige behandling ved salg mv., med mindre det gjennomføres uttaksbeskatning.

Underskudd på godtgjørelse for bruk av bil kan godkjennes til fradrag for yrkesbil som lignes etter regnskap. Ved bruk av privatbil i yrket (under 6000 km), vil differanse som oppstår når godtgjørelsen utgjør et mindre beløp enn et fradrag beregnet etter en sats på kr 3,50 per km i yrket (arbeidssted i Tromsø kr 3,55), også komme til fradrag.

Når det blir utbetalt godtgjørelse for yrkeskjøring med el-bil, kan det ved overskuddsberegningen nyttes en fradragssats på kr 4,00 per km. Ved bruk av motorbåt under 50 HK til yrkeskjøring, vil det i alminnelighet kunne nyttes en fradragssats på kr 3,50 per km. Ved bruk av motorbåt med motor fra og med 50 HK, kan nyttes en fradragssats på kr 6,50 per km. Ved bruk av snøscooter, kan nyttes en fradragssats på kr 6,60 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykkel kan nyttes en fradragssats på kr 1,55 per km. Ved bruk av tung motorsykkel, kan nyttes en fradragssats på kr 2,80 per km.

Se vedlegg 2 for satser ved bruk av egen bil fastsatt etter statens særavtale.

§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket

Godtgjørelsen anses ikke å gi skattemessig overskudd når betalingen ligger innenfor satsene i statens særavtale. Satsen er kr 1,50 per km.

§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del

Ved ligningen regnes 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 1 850.

§ 1-2-9 Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., med inntil kr 220 per oppdrag, anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Vilkåret er at samlet utstyrsgodtgjørelse fra samme oppdragsgiver ikke overstiger kr 2200 per år. Det er videre en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5-15 (1) bokstav i, jf. forskrift av 30.12.1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikt § 1.

§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved likningen kan det legges til grunn at godtgjørelse på kr 26,25 per time som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), ikke gir skattepliktig overskudd.

Verdsettelse av naturalytelser

§ 1-2-15 Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

I særlige tilfeller hvor listepriisen klart ikke står i forhold til fordelene ved den private bruk, kan fordelene fastsettes ved skjønn, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-5 annet ledd.

Forutsatt at vilkårene for å anvende nevnte unntaksbestemmelse er oppfylt ved at standardfordelen (jf. skatteloven § 5-13 og forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13) basert på listepriis blir for høy, og at firmabilordningen varer hele året, skal den skjønnsmessige fordelene settes til minimum kr 42 000.

Dersom standardfordelen basert på listepriis blir for lav, kan man ved fastsettelsen av fordelene benytte en hjelpestørrelse som multipliseres med den/de relevante prosentsetningen (-e) etter standardregelen (jf. skatteloven § 5-13 og forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13). Ved fastsettelsen av fordelene kan man normalt benytte markedsverdien som hjelpestørrelse.

Ved privat bruk av arbeidsgivers bil som faller utenfor standardreglene iht. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-1 annet ledd, beregnes fordelene etter en sats på kr 2,85 per km. Denne satsen brukes både for arbeidsreiser og for annen privatkjøring med unntak av arbeidsreiser og besøksreiser som overstiger 4 000 km. Overstiger arbeidsreisene/besøksreisene 4 000 km til sammen i inntektsåret, brukes en sats på kr 1,50 per km for overskytende antall kilometer med slik kjøring.

§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr i arbeidsforhold, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	100 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	60 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	30 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 1.000 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrukket eventuelle rabatter.

§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji når fordelene ikke er fastsatt etter tariff

Etter skatteloven § 5-12 tredje ledd settes fordelene til den verdien som er fastsatt for beregning av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 5-8.

Med hjemmel i skattebetalingsloven § 5-8, jf. *skattebetalingsforskriften* § 5-8-10, har Skattedirektoratet i melding 1/2008 fastsatt følgende satser for kost og losji :

Fritt opphold (kost og losji)	kr 105 per dag
Fri kost (alle måltider)	kr 76 per dag
Fri kost (to måltider)	kr 60 per dag
Fri kost (ett måltid)	kr 39 per dag
Fritt losji (eget eller delt rom)	kr 29 per dag

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser.

§ 1-2-18 Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord-og skogbruk.

Dersom en boligeiendom ved kjøpekontrakt er påheftet fri boret, skal denne ytelsen fastsettes etter reglene i § 3-2-4.

Verdsettelse av særskilte ytelser

§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester

Tilskudd til lys og brensel i prestebolig regnes ikke å gi skattepliktig overskudd når utbetalingen er i samsvar med reglene om utgiftsrefusjon fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet.

Presteboliger nord for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 17 927 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

Presteboliger sør for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 33 546 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter.

§ 1-2-21 Drikkepenge/Tips

Drikkepenge/tips til serveringspersonale (bortsett fra prosentlønn serveringspersonale), drosjesjåfører mv. settes skjønnsmessig til 3 prosent av innberettet lønn når dette ikke er tatt med i selvangivelsen eller oppgitt med et mindre beløp.

Avkastning av kapital

§ 1-2-30 Fordringer

Avkastning av fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 3 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1-3 Fradragssatser

Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet

§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn

Bor skattyter under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 52 per døgn.

§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn

Satsen settes fra første døgn til:

- kr 182 per døgn

§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.

Skattytere som har bodd på pensjonat/internat o.l., hvor de ikke har mulighet til å tilberede frokost eller aftens, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 281 per døgn regnet fra og med første døgn.

§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold

Fradragssats for familieforsørgere og enslige settes til kr 560 per døgn. Når kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 504.

Ved tjenestereiser i utlandet innrømmes fradrag for kost etter satser som tilsvarende den godtgjørelse som utbetales for vedkommende land etter statens særavtale for reiser i utlandet.

Kan ikke skattyteren godtgjøre å ha bodd på hotell, innrømmes fradrag etter pensjonatsatsen i § 1-3-3 eller hybel-/brakkesatsen i § 1-3-2.

§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet

Fradrag for merkostnader til kost når besøksreisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, settes til kr 78 hver vei. Slikt fradrag skal bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat på reisen og når kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver.

§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted

For skattytere som reiser daglig mellom hjem og arbeidssted, men som har så langt fravær at de må spise ett måltid ekstra om dagen utenfor hjemmet, settes fradraget til kr 78 per dag. Slikt fradrag skal i alminnelighet bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat og har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer. For lønnstagere inngår fradraget i minstefradraget.

§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter

Skattytere som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, og som enten krever fradrag for faktiske kostnader til kost eller har helt eller delvis fri kost eller hyretillegg, gis i tillegg fradrag for "småutgifter" (kostnad til telefon, avis o.l.) med kr 60 per døgn.

§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet

For langtransportsjåfører på turer i utlandet settes merkostnadene til kr 300 per døgn. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn

Fradragene ovenfor beregnes på grunnlag av følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Det er forutsatt hjemreise hver uke. Hvis dette ikke er tilfelle, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted

§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet

For samlet reiselengde i året opp til 35 000 km, settes fradraget til kr 1,50 per km.

For samlet reiselengde over 35 000 km settes fradraget til kr 0,70 per km.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, skal minstefradraget benyttes.

§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke

For bil som ikke lignes som yrkesbil, gis fradrag for bruk i yrket med kr 3,50 per km (arbeidssted i Tromsø kr 3,55).

For andre framkomstmidler gis fradrag etter satsene i § 1-2-6, nest siste avsnitt.

§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, settes fradraget for håndverktøy til kr 2 200 per år.

§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Fradrag for uniform for drosjesjåfører godkjennes ved likningen med kr 2 200 per år.

§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, gis fradrag for faglitteratur med inntil kr 1 500 per år uten nærmere spesifisering.

§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. for journalister mv. godtas uten spesifisering til fradrag med inntil kr 1 500 i inntektsåret. Kostnader til internasjonalt pressekort godkjennes med kr 250. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, gis fradrag etter skjønn med kr 2 200 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, gis det fradrag med kr 7 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1-3-26 Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)

Benytter eieren minst halvparten av eiendommen til egen bolig regnet etter utleieverdien, gis det standardfradrag med kr 1 500 for de kostnader som knytter seg til den del av eiendommen som brukes i eierens ervervsvirksomhet.

I stedet for standardfradrag kan eieren kreve fradrag for faktiske kostnader knyttet til ervervsdelen av boligen.

For lønnstakere inngår kostnadene i minstefradraget.

Andre kostnader

§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag

Dersom høyere beløp ikke kan dokumenteres, gis det fradrag for kostnader til middag for opponenter, veiledere mv. inntil kr 21 900, begrenset til kr 1 095 per kuvert. Fradrag gis ikke for bespisning av familie og venner.

§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, kreve standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass, men høyst kr 950 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattyter valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

Kapittel 2. Innenfor virksomhet

§ 2-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 2-1-1 Næringseiendom.

Som næringseiendom regnes forretningseiendommer, butikker, parkeringshus, hotell-, losji- og bevertningsbygg, industri-, kontor-, verksted- og lagerbygg, tomtearealer mv.

For 2009 settes verdien av utleid næringseiendom til 40 % av "beregnet utleieverdi", jf. forskrift 19.11.1999 nr.1158 § 4-10-3, jf. sktl. § 4 -10 (3)

For ikke utleid næringseiendom økes likningsverdiene for 2008 med 60 prosent med virkning for inntektsåret 2009. For skattyter som ble omfattet av overgangsregelen til skatteloven § 4-10 (3) for inntektsåret 2008, og som allerede har oppjustert med 60 prosent, skal det ikke fortas økning fra 2008 til 2009.

Likningsverdien skal settes ned etter krav fra skattyter dersom det dokumenteres at fastsatt ligningsverdi er høyere enn 60 prosent av eiendommens markedsverdi.

Ved første gangs taksering av ikke utleid næringseiendom skal likningsverdien verken overstige 60 prosent av eiendommens kostpris (for nybygg inkludert grunn) eller 60 prosent av eiendommens markedsverdi.

Kraftverk: Bestemmelsene over gjelder ikke kraftanlegg som verdsettes etter skatteloven § 18 -5.

Skogbrukseieendommer: Disse følger reglene i § 3-1-1.

Jordbrukseieendommer: Disse følger reglene i § 3-1-2.

§ 2-1-2 Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre settes til den likningsmessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes formuesverdien til kr 0. Positiv saldo verdi reduseres dersom skattyter påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr som inngår i saldogruppe j, skal formueslignes sammen med bygningen (driftsmidlet). Dette gjelder også den delen av det faste tekniske utstyret som inngår i saldogruppe d. Vanligvis skal likevel ikke verdien på saldogruppe d reduseres ved formuesberegningen. Slik reduksjon skal bare foretas dersom det kan dokumenteres at samlet salgsverdi på driftsmidlene i saldogruppe d, ikke medregnet det faste tekniske utstyret, er lavere enn gruppens saldo verdi.

§ 2-1-3 Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a.

§ 2-1-4 Tidsbegrensede rettigheter

Avskrivbare tidsbegrensede rettigheter skal verdsettes til skattemessig nedskrevet verdi.

§ 2-1-5 Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.

a) Skip – med kjent kostpris

Verdsettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boliggrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot. prp. nr. 1 97/98 punkt 6.4)

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny:

Leveringsår:

År 1 85 prosent av kostpris

" 2 72 « » «

" 3 61 « » «

" 4 52 « » «

" 5 44 « » «

" 6 37 « » «

" 7 31 « » «

- " 8 26 « » «
- " 9 22 « » «
- " 10 19 « » «
- " 11 16 « » «
- " 12 14 « » «
- " 13 12 « » «
- " 14 10 « » «
- " 15 10 « » «

Skip levert i 1994 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsværdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b) Skip – med ukjent kostpris

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygd. Restverdien blir stående videre som formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsværdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

c) Påkostninger

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger over 20 prosent av skipets kostpris som nytt eller brukt, anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2-1-5 a.

Formuesverdien av det "opprinnelige" skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris vil ikke bli gjenstand for særskilt verdsettelse. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på formuesfastsettelsen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20-prosentgrensen.

d) Kontrakter

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

§ 2-1-6 Kapitaliseringsfaktor

Kapitaliseringsfaktoren for 2009 er fastsatt til 10. Denne skal nyttes ved beregningen av formuesverdien på varige rettigheter, utleierettigheter (jf. §§ 3-1-1 og 3-1-2), formuesverdien på retten til å kreve festeavgift (jf. §§ 1-1-6 og 3-1-3) og gjeldsfradrag (jf. § 1-1-6).

(§ 2-2 Inntektssatser)

§ 2-3 Fradragssatser

Regnskapspliktige skattytere gis fradrag for faktiske kostnader, dokumentert ved bilag, med mindre annet er bestemt nedenfor.

§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet

I tillegg til dokumenterte merkostnader til kost, kan det kreves fradrag for småutgifter som skattyter har ved opphold utenfor hjemmet pga. reise i virksomhet, med kr 60 per døgn.

§ 2-3-2 Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)

Satsene er oppført under § 1-2-17 "Fordel ved kost og losji når fordelene ikke er fastsatt etter tariff".

§ 2-3-3 Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

	1.1. - 31.3. 2009	1.4. - 31.12. 2009
Alder	Timesats	Timesats
17 år	kr 96	kr 98
16 "	" 91	" 94
15 "	" 81	" 82
14 "	" 71	" 73
13 "	" 63	" 65

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 16 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16-18 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

I tillegg til vanlig lønns- og trekkoppgave skal skjemaet "Særskilt oppgave over lønn og annen godtgjørelse til ektefelle og barn" (RF-1160) fylles ut og leveres sammen med selvangivelsen.

§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare innrømmes fradrag for den ekstra verdiforringelse som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 104 per døgn. Det årlige fradrag begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies.

§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattyter benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

a) Bruk av privat bil/båt i virksomheten:

Satsene er oppført under § 1-3-20, evt. under § 1-2-6, nest siste avsnitt.

b) Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet:

Satsen er oppført under § 1-3-1.

c) Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet:

Satsen er oppført under § 1-3-25.

d) Bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor):

Satsen er oppført under § 1-3-26.

§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader

Jf. Skattedirektoratets forskrift til skatteloven 22. november 1999 nr. 1160 § 6-21.

Frdrag for kostnader til uteservering, som nevnt i forskriftens § 6-21-2 (1) 4. punktum, kan ikke overstige kr 360 per person.

Frdrag for kostnader til gavegjenstand med firmamerke og/eller firmanavn knyttet til gjenstanden, som nevnt i forskriftens § 6-21-5 (1), kan ikke overstige kr 200 per gjenstand.

Frdrag for oppmerksomheter overfor forretningsforbindelser, etter forskriftens § 6-21-6 1. punktum, kan ikke overstige kr 200 per tilfelle.

§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for merkostnad til sjøhyre mv. godtas med inntil kr 2200 for helårsfiskere og kr 1500 for sesongfiskere. Frdraget inngår i et evt. minstefradrag.

Kapittel 3 - Spesielle verdsettelsesregler og satser for primærnæringene

§ 3-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller foran i denne forskrift, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer

Formuesverdien på skogeiendommer skal settes til skogens avkastningsverdi, jf. skatteloven § 4-11, annet ledd.

Fastsettelsen av formuesverdiene på skogbrukseiendommer er hjemlet i ligningsloven § 7-1, nr. 3 og i forskrift av 19. desember 2006 nr.1514 til ligningsloven. Generell revisjon av formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

Formuesverdien for 2009 vil fremgå av forhåndsutfylt selvangivelse, PSAN.

Har skogverdien endret seg vesentlig i året (f.eks. pga. tilkjøp, frasalg, fredning, naturskade eller lignende), må verdien beregnes på nytt, og innberettes på skjema RF-1016.

For 2009 er skogfaktor satt til 5.

For å beregne formuesverdien av rettigheter (jakt-, fiske- og fallrettigheter) knyttet til skogeiendommen, kapitaliseres brutto leieverdi med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-6.

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3-1-3

Formuesverdien på jaktrettighet utnyttet av skattyteren selv, beregnes ved at antall felte dyr innen de forskjellige kategoriene som er nevnt under § 3-2-5, multipliseres med de verdiene som er angitt der. Det totale produktet multipliseres med kapitaliseringsfaktoren, se § 2-1-6.

§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer

Jordbrukseiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4-11 første ledd.

For disse eiendommene skal det ikke foretas noen generell økning av likningsverdiene per 1. januar 2010. Enkeltstående eiendommer som har vesentlig lavere likningsverdi enn sammenlignbare eiendommer, kan likevel økes. Har en eiendom steget i verdi fra 1. januar 2009 pga. vesentlige påkostninger mv., kan likningsverdien alltid økes. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er blitt kjent for likningsmyndighetene på et senere tidspunkt.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over taksnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av slik eiendom skal likningsverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris (for nybygg inkludert grunn) eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Tidligere fastsatte likningsverdier som overstiger 80 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi.

Formuesverdien på jakt-, fiske- og fallrettigheter skal inngå i jordbrukseiendommens totale formuesverdi, jf. skatteloven § 4-11, første ledd. Om beregning av verdiene, se § 3-1-1 "Skogeiendommer".

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3-1-3

For driftsløsøre vises til § 2-1-2.

§ 3-1-3 Bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av kravet på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-6.

§ 3-1-4 Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpestoffer og produksjonslønn.

a. Buskap

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i forskrift til ligningsloven "Regnskapsforskrifter for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk" fastsatt av Skattedirektoratet 5. mars 1984. Forskriften er opphevet med unntak av §§ 3 og 4.

1) Storfe

	Ordinære satser	Satser for Jersey-rasen	I prosent av voksne dyr
Kyr tilført i året			
(har kalvet)	kr 4 400	kr 3 300	
Kviger over 12 måneder			
(ikke kalvet)	" 3 100	" 2 300	70
Kviger under 12 måneder	" 1 300	" 1 000	30
Okser over 12 måneder	" 3 100	" 2 300	70
Okser under 12 måneder	" 1 300	" 1 000	30

2) Griser

Avlsgriser tilført i året

(over 6 måneder)	kr 1 700		
Slakteferdige griser	" 1 200		100
Slaktegriser ca. 4 måneder	" 950		80
Slaktegriser ca. 3 måneder	" 700		60
Smågriser ca. 2 måneder	" 480		40
Smågriser under 2 måneder	" 240		20

3) Småfe

Sauer tilført i året

(over 12 måneder)	kr 350		
Sauer under 12 måneder	" 210		60
Geiter tilført i året			
(over 9 måneder)	" 220		
Geiter under 9 måneder	" 70		30

4) Fjørfe

Etter Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 14-5-3 skal verpehøner og kyllinger verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

Verpehøner	per stk.	kr	4
Kyllinger	" "	"	5

Satsene for verdsetting av avlsdyr av gjess, kalkuner og ender av eget oppal, og/eller innkjøpte, fastsettes til tilvirkningsverdien. Tilvirkningsverdien settes til:

Gjess, kalkuner per stk.		kr	80
Ender	" "	"	50

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppføring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

5) Pelsdyr

Satsene nedenfor skal nyttes ved fastsettelsen av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn. Disse satsene har ingen betydning for inntektslikningen av enkeltpersonforetak og deltakerlignet selskap, jf. skatteloven § 8-1 første ledd, bokstav a. For aksjeselskaper skal satsene også nyttes ved inntektslikningen.

Sølvrev	kr 260
Blårev og annen rev	" 230
Mink	" 90
Ilder	" 50

6) Hester

I. Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport, føres opp med antatt salgsverdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 17 000. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2009, skal verdsettes til minst kr 40 000. Er hesten forsikret og 15 prosent av forsikringssummen overstiger satsene foran, legges 15 prosent av forsikringssummen til grunn. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsverdi.

II. Andre innkjøpte hester verdsettes til salgsverdi.

III. Hester av eget oppal og innkjøpte hester til bruk i virksomhet (unntatt hester under romertall I), fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	Fjording	Dølahest
Hester inntil 1 år	kr 1 200	kr 1 700
Hester inntil 2 år	" 3 100	" 4 300
Hester inntil 3 år	" 4 800	" 6 700
Hester over 3 år	" 6 000	" 8 400

Verdien av voksne hester under romertall III blir stående uendret inntil realisasjon.

7) Andre dyr

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4-11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for inntektsansettelsen, jf. skatteloven § 8-1, første ledd, bokstav a.

Rein over 1 år	Kr	720
Rein under 1 år (fjorårskalver)	"	360
Bifolk (uten kube)	kr	250
Kaniner	"	30

b. Korn

Tilvirkningsverdi i kr per kg:

Mathvete	kr	1,10
Fôrhvete	"	1,10
Matrug	"	1,00
Fôrrug	"	1,00
Rughvete	"	1,00

Bygg	"	0,95
Havre	"	0,85
Oljefrø	"	2,20
Erter	"	1,35

c. Poteter

Tilvirkningsverdi kr per kg:

Matpoteter	kr 0,90
Fabrikkpoteter	" 0,55

d. Avlingslager til oppføring på egen buskap

Tilvirkningsverdi per kg:

Høy	kr 0,80
Halm, ubehandlet	" 0,30
Halm, ammoniakkbehandlet	" 0,55
Kålrot	" 0,12
Grassilo	" 0,20
Byggrøpp	" 1,10
Havregropp	" 1,10

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,10 per fôrenhet. (FEm)

e. Lager av skogsvirke (som ikke er levert)

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

f. Annet varelager for salg

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

g. Oppdrettsfisk, skjell mv.

På grunn av risikoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeidskraft.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3-2 Inntektssatser

§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.

a) Melk per årsgeit	300 kg
b) Ull per voksen sau	3,5 kg
c) Ull per lam	1,5 kg
d) Egg per høne	14 kg
e) Honning per kube	30 kg

§ 3-2-2 Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd

a) Poteter		kr 2
b) Melk		kr 3
c) Okse		kr 38
d) Kvige		kr 34
e) Ku		kr 33
f) Kalv		kr 41
g) Lam		kr 43
h) Sau		kr 20
i) Geit/ Kje		
Kje		kr 25
Geit		kr 15
j) Svin		
Slaktegris		kr 21
Purker		kr 16
k) Rein		kr 77
l) Fjørfe	Høner, pris per stk.	kr 4
	Kalkun, per kg	kr 15
	And , per kg	kr 25
	Kylling, per kg	kr 10
m) Ull		kr 35
n) Honning		kr 40
o) Egg		kr 11

§ 3-2-3 Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk

- a) Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 480 per år.
For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.
- b) Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 140 per år.
For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.
- c) Verdien av uttatt fisk per husstandsmedlem: Kr 1 200 per år.
For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.
- d) Verdien av uttatt reinkjøtt settes til kr. 2 100 pr. husstandsmedlem.
For barn under 10 år og personer over 70 reduseres satsen til det halve.

§ 3-2-4 Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk

Leieverdiene beregnes etter følgende sjablongverdier::

<u>Bruksareal</u>	<u>Leieverdi</u>
Over 100 m ²	kr 24 000
60 – 100 m ²	kr 18 000
Under 60 m ²	kr 12 000

Bruksareal er det areal i boligen som er innredet til boformål. Det inkluderer kott, ganger, vindfang mv., og innredede rom i kjeller og loft (for eksempel vaskerom, stue, soverom mv.). Det er bare areal innenfor en takhøyde på min. 1,90 m som teller med. Det er uten betydning om bare deler av boligen faktisk benyttes.

Forefinnes ikke bade-/dusjrom eller wc, reduseres verdien med 25 %. Samme reduksjon gjelder dersom avstanden til kommuneadministrasjonen er over 15 km. Oppfylles begge vilkår, er reduksjonen samlet 40 %.

Dersom kårtyer og kårmtotaker med borett bor sammen (ikke i hver sin leilighet), anses boligen som "kårbolig", og leieverdien er skattepliktig for kårmtotaker. Leieverdien beregnes etter sjablongverdiene, men reduseres med 40%. Kårtyer gis fradrag for 60% av kostnadene knyttet til boligen.

§ 3-2-5 Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen per felte dyr ved likningen settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

Elgku	Kr 4 300
Elgokse	Kr 5 500
Elgkalv	Kr 2 100
Reinsdyr (voksen)	Kr 1 200
Hjort (voksen)	Kr 2 100

§ 3-2-6 Verdi av uttatt brensel fra egen skog

Uttak av ved fra egen skog til privat bruk og kårtytelse inntektsføres med kr 1 350 per favn.

§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen

Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 13 500 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppport, settes uttaket til kr 9 500 og for ponnyer til kr 6 200. Satsene reduseres skjønnsmessig for fôll og unghester.

§ 3-2-8 Definisjon av "tre normalårsverk" i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 10-42-3 "Om overføring av skjerming mellom virksomheter"

Tre normalårsverk jf. § 10-42-3 a utgjør i den sammenheng 750 dagsverk eller 5625 arbeidstimer.

§ 3-3 Fradragssatser

§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining.

Drives gårdsturisme, grønn omsorg eller forpleining som virksomhet, og virksomheten omfatter bespising, kan det, som alternativ til fradrag for dokumenterte kostnader, gis fradrag for kost tilsvarende satsene i § 1-2-17 med et tillegg på 30 prosent.

§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere

Ikke bokføringspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, gis fradrag for dokumenterte kostnader til kost og (i tillegg) for "småutgifter" (kostnader til telefon, avis o l) med kr 60 per døgn.

For hjemmefiskere (overnatting hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fradraget fastsettes ved skjønn. Som veiledning for skjønnet kan nyttes en sats på kr 78 per dag.

§ 3-3-3 Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv, kan bare føres til fradrag med inntil kr 2 200.

§ 3-3-4 Fradrag for fôrkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, kan det alternativt nyttes et samlet fradrag for kostnader til fôr på kr 1.800,- for hver næringsdrivende (ved deling av næringsinntekt mellom ektefeller anses ektefellene i denne sammenheng som én næringsdrivende).

For lønnet gjeters hundehold inngår kostnadene i minstefradraget.

§ 3-3-5 Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, vil reineiere som må overnatte utenfor sin bolig eller sekundærbolig, innrømmes fradrag for merkostnader til kost etter en sats tilsvarende satsen for kostbesparelse i hjemmet. Satsen for 2009 er kr 76,- pr. døgn.

Det må godtgjøres at oppholdet har vært nødvendig i forbindelse med reindriften.

Vedlegg 1

Regulativ for reiser i utlandet for statens regning /Satser for kostgodtgjørelse med virkning for inntektsåret 2009

Verdensdel/Land /By	Kostsatser i perioden 1.1 – 28.2	Kostsatser fra 1. mars	Ny kostsats fra 1. juli
Afrika:			
Algerie	700	610	
Angola	800	1 300	
Benin	700	580	
Botswana	390	490	
Egypt	380	500	
Elfenbenskysten	690	850	
Etiopia	300	450	
Gabon	700	800	
Gambia	320	370	
Ghana	420	450	
Guinea	440	600	
Kamerun	490	490	
Kenya	480	510	
Lesotho	400	400	480
Liberia	320	430	
Libya	720	420	
Madagaskar	400	670	
Malawi	370	450	
Mali	450	470	
Marokko	550	700	
Mauritius	350	350	
Mocambique	470	480	
Namibia	330	350	420
Nigeria	830	1 100	
Senegal	560	680	
Seychellene	450	710	
Sudan	600	650	
Swaziland	320	340	410
Sør-Afrika-republikken	530	410	500
Cape Town	550	410	500
Johannesburg		410	500

Tanzania	380	400	
Togo	380	400	
Tunisia	650	650	
Uganda	390	610	
Zambia	480	450	
Zimbabwe	530	580	
Øvrige områder	540	540	
Amerika:	Kostsatser i perioden 1.1 – 28.2	Kostsatser fra 1. mars	Ny kostsats fra 1. juli
Antigua og Barbuda	850	850	
Argentina	430	480	
Bahamas	450	510	
Barbados	600	650	
Bermuda (Br)	570	590	
Bolivia	200	310	
Brasil	560	450	
Canada	620	750	
Chile	650	650	
Colombia	400	400	
Costa Rica	560	670	
Cuba	530	600	
Den dominikanske rep.	440	500	
Dominica	420	470	
Equador	400	430	
Grenada	450	620	
Guatemala	410	400	
Guyana	360	410	
Haiti	420	620	
Jamaica	410	450	
Mexico	860	950	
Nederlandske Antiller	410	460	
Nicaragua	360	390	
Panama	450	590	
Paraguay	220	230	
Peru	400	400	

Puerto Rico	410	410	
St. Kitts-Nevis	750	810	
St. Lucia	690	750	
St. Vincent	710	770	
Surinam	300	360	
Trinidad og Tobago	570	630	
Uruguay	340	540	
USA	600	650	
New York	840	1 070	
Washington D.C	1000	1 190	
Venezuela	480	900	
Øvrige områder	510	550	
Asia:	Kostsatser i perioden 1.1 – 28.2	Kostsatser fra 1. mars	Ny kostsats fra 1. juli
Afganistan	470	880	
Armenia	670	310	380
Azerbajjan	550	600	
Bahrain	600	750	
Bangladesh	360	420	
Brunei	320	380	
Burma (Myanmar)	1050	1 050	
Fillipinene	500	590	
Forente Arabiske Emirater	770	650	
Georgia	440	500	
India	500	380	
Mumbai (Bombay)	740	500	
Indonesia	650	880	
Iran	300	360	
Israel	820	970	
De palestinske områder	560	620	
Japan	920	950	
Osaka	1050	1 050	
Tokyo	1160	1 160	
Jordan	900	960	
Kambodia	800	880	

Kasakhstan	630	800	
Kina	600	670	
Hong Kong	750	850	
Shanghai	710	930	
Kuwait	550	530	
Kypros	750	780	
Laos	360	510	
Libanon	900	870	
Malaysia	600	710	
Maldivene	500	600	
Mongolia	570	720	
Nepal	300	320	
Oman	400	460	
Pakistan	390	400	
Qatar	670	920	
Saudi-Arabia	480	820	
Singapore	800	960	
Sri Lanka	320	400	
Syria	590	700	
Sør-Korea	560	630	
Seoul	850	850	
Taiwan	760	600	
Thailand	850	850	
Tyrkia	680	770	
Istanbul	800	890	
Vietnam	410	670	
Yemen	260	620	
Øst-Timor	400	540	
Øvrige områder	600	650	
Australia/Oceania:	Kostsatser i perioden 1.1 – 28.2	Kostsatser fra 1. mars	Ny kostsats fra 1. juli
Australia	800	650	
Cook Islands		450	
Fiji	440	400	
New Zealand	580	470	530
Papua - New Guinea	400	350	
Øvrige områder	630	530	

Europa:	Kostsatser i perioden 1.1 – 28.2	Kostsatser fra 1. mars	Ny kostsats fra 1. juli
Albania	550	650	
Belgia	740	850	
Brussel	760	880	
Bosnia-Hercegovina	400	470	
Bulgaria	390	650	
Danmark	630	700	
København	760	950	
Estland	450	680	
Finland	670	750	
Frankrike	680	750	
Paris	790	940	
Hellas	730	890	
Hviterusland	630	770	
Irland	830	990	
Island	830	660	700
Italia	680	710	
Firenze	680	750	
Milano	850	900	
Roma	820	870	
Venezia	850	980	
Kosovo		320	
Kroatia	650	750	
Latvia	610	750	
Liechtenstein	880	980	
Litauen	430	520	
Luxembourg	770	850	
Makedonia	440	520	
Malta	510	500	
Moldova	300	550	
Monaco	650	760	
Montenegro	370	470	
Nederland	640	720	
Amsterdam	720	850	
den Haag	680	800	
Polen	550	500	
Portugal	590	830	

Romania	630	700	
Russland	490	400	
Moskva	1050	1 050	
St.Petersburg	740	700	
Serbia	300	500	
Slovakia	540	680	
Slovenia	550	640	
Spania	690	800	
Barcelona	860	900	
Madrid	970	1 050	
Storbritannia	730	660	
London	970	880	
Sveits	650	780	
Genève	650	790	
Zürich	690	850	
Sverige	700	830	
Tsjekiske republikk	580	700	
Tyskland	730	800	
Ukraina	670	600	
Ungarn	600	550	
Østerrike	670	770	
Wien	720	820	

For følgende områder/land i Europa fastsettes administrativt disse satser:

Andorra: som for Spania

Færøyene: som for Danmark

Gibraltar: som for Storbritannia

Grønland: som for Danmark

Guernsey (inkl. Alderney og Sark): som for Storbritannia

Jersey: som for Storbritannia

Kanariøyene: som for Spania

Madeira: som for Portugal

Man: som for Storbritannia

Nord-Irland: som for Storbritannia

San Marino: som for Italia

Vatikanstaten: som for Roma

Åland: som for Finland

Vedlegg 2

Div. satser

Statens særavtale for kostgodtgjørelse (innenlandsreiser), gjeldende for 2009:

	01.01- 28.02 2009	01.03.- 31.12. 2009
Kostgodtgjørelse for dagsreiser på mer enn 15 km:		
For reiser inntil 5 timer:	kr 140,- (legitimert)	kr 150,-
For reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer:	kr 140,-	kr 170,-
For reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer:	kr 200,-	kr 260,-
For reiser over 12 timer:	kr 320,-	kr 425,-

Kostgodtgjørelse ved overnatting på reiser på mer enn 15 km:

For reiser fra og med 12 timer:	kr 460,-	kr 560,-
---------------------------------	----------	----------

Satser for bruk av egen bil etter statens særavtale, gjeldende for 2009:

For inntil 9000 km i kalenderåret: kr 3,50 per km

Over 9000 km i kalenderåret: kr 2,90 per km

For arbeidstakere med arbeidssted i Tromsø: kr. 0,05 per km i tillegg til satsene over.

For kjøring på skogs- og anleggsveier gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr 0,80 per km

Når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr 0,60 per km

Når det i bilen tas med arbeidstakere på oppdrag, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg per arbeidstaker på kr 0,75 per km .

Satser for kilometergodtgjørelse ved bruk av andre egne framkomstmidler etter statens særavtale, gjeldende for 2009:

Motorsykkel over 125 ccm: kr 2,80 per km

Moped og motorsykkel opp til og med 125 ccm: kr 1,55 per km

Snøscooter: kr 6,60 per km

Båt med motor fra og med 50 hk: kr 6,50 per km

Båt med motor inntil 50 hk: kr 3,50 per km

El-bil kr 4,00 per km

Andre framkomstmidler: kr 1,50 per km

